

تورک یوردی

ناشری: تورک یوردی

مدیری: آق چوره اوغلی یوسف

۱۳۰ صافی ۱۲ جلد ۶ میل

۱۰ مارت ۱۳۳۳

۱۳۳۳ صافی ۲

«کیرەسون : دە بولونان محترم قارەلریمزدن بریسی یاز یور :

مدیر بک افندی ،

[تورک یوردی] نك يکرمی برنجی صایسندە ۳۲۹۲ نجی صحیفەدە [جمودیه - غلاسیه] نك قارشیاخی اولاراق [بوزلا] نك قبولایدلسی توصیهایدیلور . بو کلهینی به کەمەیه جک کیمسه یوقدر . [بوزلا] بی داها قوتلی کۆسترمک ایچون یایلا و قیشلا مثاللرندن سوکرا طوزلا کلهینی دە سويلک لازمدر . بوتون آناطولودە مملەحلەرە [طوزلا] دینیر . اومارم کە تورکر آرتق جمودیه و مملەحه تعبیرلرینی قوللانمەیه جقلردر .

[بوزلا] مناسبەلەك زیادە عسکرلری اوغراشدیران فقطباشی بوزوقلرە دها چوق زیان ویرەن [طیاره] بی آرتق تورکە آدیله یازوب سويللی یز . بر چوق عسکرلر و باشی بوزوقلر برتورلو طوغرو اولاراق [طیاره] دیه مبورلر . دیللری دونمور . چونکە تورکە دکل . ئەکەر طیاره یه آنادیلەزلە [اوچغو] دیسەك هم دیلمز بر کله قازانیر ، هم دە طیاره یی کوروب ایشتمە یەنلر بیلە بو کله دن برشی آکلارلر . تورکر بعضی مصدرلرک مصدر اداتلرینی آتدقدن سوکراقلان ئوز پارچالرک سوککەیرینه کورە - غو ، غی ، قو ، قی کو ، کی اداتلرینی ئەکله یەرك آت اسملرینی ، بر آزده عمومی اسملری میدانه جیقارمشلردر . آشاغیدە کی مثللر بو قاعدە یی و [اوچغو] آدینک نەقادر طوغرو اولاجغنی قندیرنجی بر آجیقلاق ایله کوز ئوکنه قویار :

آت اسملری :	عمومی اسملر :
اوچاق - اوچتو	دورماق - دوغو
بورماق - بورغو	صورماق - صورغو
صارماق - صارغی	فورقماق - قورغو
آصماق - آصغی	صایماق - صایغی
قارماق - قارغی (وزاق)	اوبوماق - اوبوغو
یایماق - یایغی	کورماق - کورغو
یاصماق - یاصغی (فرەن)	ئورماق - ئورغو
آتماق - آتغی	بیلماق - بیلغی
چالماق - چالغی	سوماق - سوغو
چانماق - چانغی	چیزماق - چیزغو
سوزماق - سوزغو	ویرماق - ویرغو

یکی جیقاجق برشینک آدلرینی بیلکیچلرمن ، یازیمچیلرمن باشقا دیللردە آرایه جقلرینه تورکجه مزده آراسلر سانیرم کە هم دیلەزە هم دە ملتەزە اییلاک ایتش اولورلر . بوندن سوکرم فارمان بیجی اوچغو ، تورک اوچغوسی ، دشمن اوچغوسی دیمکدن چکنمە ملی یز . باسقی دوریرکن فرەن دیه ملی یز . بک بویوک سەوینجلرە کوریدیورم کە آرتق تورکجه من آغر آغر ایلریلە مک ویوکسلمک یوللرینی طوتمشدر . بر آزده املازمی ، تورکجه قاعدەلریمزی بیجمە کتیرمکە جالیشساق دیلەجە دها چابوق یوکسەلیر . بن ، او دوشونجه دەیم کە تورک دیانی اوکرتمک ، یوردیمزک اک اوزاق کوشەلرینه قادار

سه وکیلی تورک شاعری محمد امین بک [اردونک دستانی] فی اوقویوب یازمق بیلیمه ین بر
اختیاره اوقودیمق وقت آدامچیز بیاضی کندن کجدی و کوزلرندن صیجاق یاشلر آقتدی . نه کر
غزته لریمزده بویله یازلسه ، اونوتولمش بوجاقلرده کی کوییلر بیلله قازانچندن بر قاج غروشی غزته یه
سویته رک ویره جکاردر . نه کر هر کوی باشنه بر غزته ساتیله بیلسه ملت یك چابوق یوکه ایر . غزته جیلرده
داها چوق قازانیر . اونوتاماملیدر که طبع ایدلمش هر هانکی بر پارچه یی بوردمزک اولادلی مقدس
کتابلر درجه سندمه عزیز طانیرلر . ملتک بودویغوسندن استفاده ایتک ، اولنری بیلکی نورلریله آید-لاتمق
بیوک بر بورددر .

یایمق واملامزی ممکن اولدینی قادار ساده لشدیروب برلشدیرمک اک باشده ، کونلک غزته جیلرک ،
خوجه لرک و مکتب کتسابد ینک بوردیدر . غزته لریمزک کوییلرمن طرفندن اوقونولماماسنه حبب
باشلیجه تورکجه اوناملریدر . بر چوق کویلرده کوردم که تورکجه اوقویان بر آدمک باشنه طویلانارق
اله کجه بر غزته نک نه یازدینقی مراق ایله صوریورلر و اوقوتیورلر . فقط غزته یی نه اوقویان نه ده
دیگله ینلر برشی آکلامیورلر . چونکه اوقویانلرده دیگله ینلرده آنجاق بر قاج سطرده بیلدکلری بر قاج
تورکجه کله ایشیدیورلر . بویوزدن هم کوییلریمز وطنک ملتک یارلرندن خبرسز و بویوکلریمزک
اوکودلرندن اوزاق قالیورلر ، هم ده غزته لرک - سورومی ایلریله میور . آراده زیان ایدن ملت ایله
غزته جیلر اولیور . اکر غزته لر بر آز داها تورکجه یازمقه (تنزل) یگدیر ایتسهر ، آنا دیلمزی قاپا
صابا بولماسلر ملت آراسنده داها چوق سه ویله جکلر و بوندن ده یوردیمز داها چوق قازانه جقددر .
غزته لر ایچنده اولدقجه تورکجه یازمایه چالیشان طنیندر . بر آزدها ساده ، بر آزدها تورکجه یازسه و کوزل
رسملرده قویسه تام بر اهالی غزته دی اولاجق . یوردیمزک اوتهدنبری اک ایی غزته دیه طاننر اولان
اقدامی بوکون هر کس احمد جودت بکک آراسره کوندردیکی دکرلی مکتوبلرک خاطری ایچون اوقویور .
صوک کونلرده ، بند ، لرنی عنادینه عربجه ، فارسجه ایله طولدیران بو غزته یاواش یاواش کوزدن
دوشیور . سانکه بویله یازمق ایی ایشده برده ملتک بونی اوقومق ایچون یوکلسمه سی یعنی عربجه ،
فارسجه اوکرتمی ایسته نیور ؟ نه بوش دوشونجه . فکر طوغرو و یوکسک اولسون فقط هر که
آچیق وساده بریچمده آکاتیلسین . بزم غزته لرندن ایسته دیگمز بو قادارددر .

سپرلرده کی عسکرلرمنک اوقومق یازمق بیلمدکلری حالده اوقوناجق بر غزته یی دیگله مک ایچون
نه بویوک ایسته کلری واردر بیلسه کز ؟ البرینه اکلایه جقلری بر دیلده یازلمش بر پارچه کجه اون
ازیراسه لرده کنه اوقومقدن چکنمزلر . ملتک سجیه سندم بریاندن - سوکی اوتهدن قوچاقاق (قهرمانلق)
بر آز چابوچلیق دویغولرنی اویندیران کتابلری آدامق لازم کلسه باشده عاشق غریب ، عاشق کرم ،
شاه اسماعیل ، بطل غازی کی کتابلری بولورز . ملتک بونلری قاهوه کوشه لرند ، اوطه لرده طویلانارق
سوه سوه دیگله مسی برنی آکلادقلرندن و بونلرک تورکجه یازلارلرنددر . اکر بونلر کی تورکجه یازلمش
کوچوک تاریخلر ، کوزل حکایه لر ، کولدریخی پارچالر ، رنجیرلک ، عسکرلک و دین کتابلری ، ملی
شعرلر الدمه بولونسه هیچ شبهه ایتمه ییکیز که آرتق او عاشق کرملری آله آلان اولماز . الوریر که
یکیلری ، اسکیلری قادار تورکجه اولسون و بریسی طرفندن اوقونولدینی وقت ارایه (ترجمان) دیماج

کیرمکسزین اکلاشیله بیلسین . ملتک روحی ، سجه سی ، دو یغوسنی یوکسلیتک ایسته یه یوردجیلر
 بویه کتابلری یازسونلر . وغز : جیلده آرتق آنادیلزی قاپا بولاراق ملتک الک عزیز وارلغنی خیر پالاماسینلر .
 اوقویچی و کاغد آزلغنه باقیه رق [تورک یوردی] نلک یاشامسی آلفیشلانه حق بر ایشدر . فقط
 اون بش کونده بر جقماسی هله رسمسز اولماسی بویوک اکسیککندر . یورد مزه الک بیوک خدمتی
 بویه ملی مجموعه لر یاپاچقدیر . بویوک خرچلره قاتلانهرق « تورک یوردی » کویلره قادار کوندرملیدر .
 هرکسه اوقوتق ایچون رسملری سوک درجه ده کوزل باصدیرمق لازمدر . باشلانغچده ضرر ،
 ایدلسه بیله بر قاج سنه سوکرا اوکا آلیشانلر وازیکه مزلر . کیت کیده کدیگی یازیلرلر . باشلانغچ
 زیانلرینی اوج دوت ییل سوکر آلدی ایدیه جک دکرلی کارلر بر قاج قات آرتینی ایله اوده لرلر . تورک
 یوردی یاپراقلرینی ده اچوق زینکینلشدیرملیدر . یوردک غایه سی ملتده تورک لک ، قوچاقلق (قهرمانلق) ،
 عسکرلک ، رنجبرلک ، صنعتکارلق ، اقتصاد ، آیش و یریش ، صاغلوق قورووق ، نفوس آرتیرمق دو یغولرینی
 اویاندیرمق و بو دو یغولری یوکسلیتک اولملیدر . [یورد] ک مملکتک بوتون قضا و حتی ناحیه
 صرکزارینه قادار کینیشله یوب کولک صالمسی پک چوق ایسته نیایور . بونی شیمیدین باشارمه یه یلتملیدر .
 دیلمیزی دوزملک ایچون یورد ، یاد دولتلر طویر اقلرینی ده حسابیه قاتهرق زره ده تورک و ارسه اورایه
 بر مأمور کوندروب تدقیقات یاپدیرمالی لغتلری ، قاعده لری ، لهجه لری طویلاملی . اوندن سوکرا بزه
 اویغون اولانلری سه چوب آلمالی و یکی یوکسلیتک بر تورکجه نلک تمللرینی قورملیدر . اگر یالکیز معارف
 مدیرلری بیله بولندفلری ولایتلرده کی لهجه لری ، لغتلری طویلا یوب بونلر اوزرینه برر کوچک
 کتاب یازسالدی شمدی یه قدر یالکیز یوردیمزک دیلی اولدقجه ایلرلردی . یوقسه اسکین قالمش
 بر قاج لغته ، بر ایکی کتابه ، سوکرا عقله ، منطقه دایانه رق دیلمزک دوزلتمسینه قانقشوق مطلوب
 نتیجه یی ویره مز . ای و دوغرو بر تورک تاریخی یازمق ایچون ده کنه چیقیدیغمز ، کچدیگمز ایللره ،
 تورک اوطوران یرلره بیلکچلر مزی ، یازیچیلر مزی ، تاریخچیلر مزی ، فیلسوفلر مزی صالایر مالی بز .
 بونلر بریاندن تدقیقات یاپارکی اوتیه یاندن تورکارله قومشوق ، دوستلق ، دوشمانلق ایتش اسکی و یکی
 ملتک تاریخلرینی آرایوب سوزملی ؛ بزه عاقد اولانلرینی بر آرایه طویلاملی اوندن سوکرا تورک تاریخی
 و یا خود توران تاریخی یازمالیدر . یوقسه توران آدلی بر قاج کتاب یازمق او مولان غایه یه بز کی تورمه مدیکی
 کی (خزر = قوزغون دکر) ک چوره سنده ودها ایچریلرده کی قارداشلریمیزی ده بزه یاقلاشدیره ماز .
 دیلمزک ، یوردیمزک ، ملی دو یغولریمزک ، ایسته دیگمز کی کینیشله مسی ، یوکسلیتک آنجق بو
 بولده ایشه کیریشمکله قابلدیر . مکتوبی کسرکن تورک یوردینک یوکسک دیله کلرینه اولو نا گرینک
 یاردملرینی اسپرکمه یه جگنی اومار و محترم اللرکزی صبقارم افندم .

اوقویوجیلر کزدن بری

ط .